

ISSN: 3060-4613

MAKTABGACHA
VA MAKTAB
TA'LIMI VAZIRLIGI

O'zbekiston
Milliy Pedagogika
Universiteti

№2(2)
2026

- 13.00.00 Pedagogika fanlari
- 13.00.01 Pedagogika nazariyasi. Pedagogik ta'limotlar tarixi
- 13.00.02 Ta'lim va tarbiya nazariyasi va metodikasi (sohalar bo'yicha)
- 13.00.03 Maxsus pedagogika
- 13.00.04 Jismoniy tarbiya va sport mashg'ulotlari nazariyasi va metodikasi
- 13.00.05 Kasb-hunar ta'limi nazariyasi va metodikasi
- 13.00.06 Elektron ta'lim nazariyasi va metodikasi (ta'lim sohaları va bosqichlari bo'yicha)
- 13.00.07 Ta'limda menejment
- 13.00.08 Maktabgacha ta'lim va tarbiya nazariyasi va metodikasi
- 13.00.09 Ijtimoiy pedagogika
- 07.00.00 Tarix fanlari
- 19.00.00 Psixologiya fanlari
- 01.00.00 Fizika-matematika fanlari
- 02.00.00 Kimyo fanlari
- 03.00.00 Biologiya fanlari
- 09.00.00 Falsafa fanlari
- 10.00.00 Filologiya fanlari
- 11.00.00 Geografiya fanlari

MAKTABGACHA VA MAKTAB TA'LIMI

Pedagogika, psixologiya fanlariga ixtisoslashgan ilmiy jurnal

MAKTABGACHA VA MAKTAB TA'LIMI

Elektron nashr. 454 sahifa,
2-fevral, 2026-yil.

BOSH MUHARRIR:

Karimova E'zoza Gapirjanovna – O'zbekiston Respublikasi Maktabgacha va maktab ta'limi vaziri

BOSH MUHARRIR O'RINBOSARI:

Ibragimova Gulsanam Ne'matovna – Pedagogika fanlari doktori, professor

TAHRIRIYAT KENGASHI A'ZOLARI

Ibragimov X.I. – pedagogika fanlari doktori, akademik
Shoumarov G'.B. – psixologiya fanlari doktori, akademik
Qirg'izboyev A.K. – Tarix fanlari doktori, professor
Jamoldinova O.R. – pedagogika fanlari doktori, professor
Sharipov Sh.S. – pedagogika fanlari doktori, professor
Shermuhhammadov B.Sh. – pedagogika fanlari doktori, professor
Ma'murov B.B. – pedagogika fanlari doktori, professor
Madraximova F.R. – pedagogika fanlari doktori, professor
Kalonov M.B. – iqtisodiyot fanlari doktori, professor
Nabiyev D.X. – iqtisodiyot fanlari doktori, professor
Qo'ldoshev Q. M. – iqtisodiyot fanlari doktori, professor
Ikramxanova F.I. – filologiya fanlari doktori, professor
Ismagilova F.S. – psixologiya fanlari doktori, professor (Rossiya)
Stoyuxina N.Yu. – psixologiya fanlari nomzodi, dotsent (Rossiya)
Magauova A.S. – pedagogika fanlari doktori, professor (Qozog'iston)
Rejep O'zyurek – psixologiya fanlari doktori, professor (Turkiya)
Wookyu Cha – Koreya milliy ta'lim universiteti rektori (Koreya)
Polonnikov A.A. – psixologiya fanlari nomzodi, dotsent (Belarus)
Mizayeva F. O. – Pedagogika fanlari doktori, dotsent
Baybayeva M.X. – pedagogika fanlari doktori, professor
Muxsiyeva A.T. – pedagogika fanlari doktori, professor
Aliyev B. – falsafa fanlari doktori, professor
Abdullayeva N. Sh. – Pedagogika fanlari doktori (DSc), professor
G'afurov D. O. – falsafa fanlari doktori (Phd)
Shomurodov R.T. – iqtisodiyot fanlari nomzodi (PhD), dotsent
Mirzayeva F. O. – pedagogika fanlari doktori (DSc), dotsent
Jalilova S.X. – psixologiya fanlari nomzodi (PhD), dotsent
Bafayev M.M. – psixologiya fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent
Usmonova D.I. – Samarqand iqtisodiyot va servis instituti dotsenti
Saifnazarov I. – falsafa fanlari doktori, professor
Nematov Sh.E. – pedagogika fanlari nomzodi (PhD)
Tillashayxova X.A. – psixologiya fanlari nomzodi (PhD), dotsent
Yuldasheva F.I. – pedagogika fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent
Doniyorov S. M. – "Yangi O'zbekiston" va "Pravda Vostoka" gazetalari tahririyati DM bosh muharriri, O'zbekiston Respublikasida xizmat ko'rsatgan jurnalist, filologiya fanlari nomzodi (PhD)
Yuldasheva D.B. – filologiya fanlari bo'yicha falsafa (PhD) doktori, dotsent
Tangriyev A. T. – Toshkent davlat iqtisodiyot universiteti kafedra professori
Ashurov R. R. – psixologiya fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent
Panjiyev M. A. – Qashqadaryo viloyati Maktabgacha va maktab ta'limi boshqarmasi boshlig'ining birinchi o'rinbosari
Xudayberganov N. A. – Xorazm Ma'mun akademiyasi Tabiiy fanlar bo'limining katta ilmiy xodimi, biologiya fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)
Vaxobov Anvar Abdusattor o'g'li – Pedagogika fanlari bo'yicha falsafa doktori, dotsent

Muassis: "Tadbirkor va ishbilarmon" MChJ

Hamkorlarimiz: O'zbekiston Respublikasi Maktabgacha va maktab ta'limi vazirligi, O'zbekiston milliy pedagogika universiteti

EDITOR-IN-CHIEF:

Karimova E'zoza Gapirzhanovna – Minister of Perschool and School Education of the Republic of Uzbekistan

DEPUTY EDITOR-IN-CHIEF:

Ibragimova Gulsanam Ne'matovna – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

EDITORIAL BOARD MEMBERS:

Ibragimov X.I. – Doctor of Pedagogical Sciences, Academician

Shoumarov G'. B. – Doctor of Psychological Sciences, Academician

Qirg'izboyev A. K. – Doctor of Historical Sciences, Professor

Jamoldinova O.R. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

Sharipov Sh.S. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

Shermuhhammadov B.Sh. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

Ma'murov B.B. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

Madraximova F.R. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

Kalonov M.B. – Doctor of Economic Sciences, Professor

Nabiyev D.X. – Doctor of Economic Sciences, Professor

Koldoshev K. M. – Doctor of Economic Sciences, Professor

Ikramxanova F.I. – Doctor of Philological Sciences, Professor

Ismagilova F.S. – Doctor of Psychological Sciences, Professor (Russia)

Stoyuxina N.Yu. – Candidate of Psychological Sciences (PhD), Associate Professor (Russia)

Magauova A.S. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor (Kazakhstan)

Rejep O'zyurek – Doctor of Psychological Sciences, Professor (Turkey)

Wookyu Cha – President of the National University of Education, Korea (South Korea)

Polonnikov A.A. – Candidate of Psychological Sciences (PhD), Associate Professor (Belarus)

Mizayeva F. O. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

Baybayeva M.X. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

Muxsiyeva A.T. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

Aliyev B. – Doctor of philosophy, professor

Abdullayeva N. Sh. – Doctor of Pedagogical Sciences (DSc), Professor

Gafurov D. O. – Doctor of Philosophy (PhD)

Shomurodov R.T. – Candidate of Economic Sciences (PhD), Associate Professor

Mirzayeva F. O. – Doctor of Pedagogical Sciences (DSc), Associate Professor

Jalilova S.X. – Candidate of Psychological Sciences (PhD), Associate Professor

Bafayev M.M. – Doctor of Philosophy in Psychological Sciences (PhD), Associate Professor

Usmonova D.I. – Associate Professor, Samarkand Institute of Economics and Service

Saifnazarov I. – Doctor of philosophy, professor

Nematov Sh.E. – Candidate of Pedagogical Sciences (PhD)

Tillashayxova X.A. – Candidate of Psychological Sciences (PhD), Associate Professor

Yuldasheva F.I. – Doctor of Philosophy in Pedagogical Sciences (PhD), Associate Professor

Doniyorov S. M. – Editor-in-Chief of the Editorial Board of the newspapers "Yangi Uzbekiston" and "Pravda Vostoka", Honored Journalist of the Republic of Uzbekistan, Candidate of Philological Sciences (PhD)

Yuldasheva D.B. – Doctor of Philosophy (PhD) in Philological Sciences, Associate Professor

Tangriyev A.T. – is a professor of Tashkent State University of Economics

Ashurov R. R. – Doctor of Philosophy (PhD) in Psychology, Associate Professor

Panjiyev M. A. – First Deputy Head of the Department of Preschool and School Education of the Kashkadarya Region

Khudaiberganov N. A. – Senior Researcher of the Department of Natural Sciences of the Khorezm Mamun

Academy, Doctor of Philosophy (PhD) in Biological Sciences

Vakhobov Anvar Abdusattor oglu – Doctor of Philosophy in Pedagogical Sciences, Associate Professor

"Maktabgacha va maktab ta'limi" jurnali O'zbekiston Respublikasi Oliy attestatsiya komissiyasining quyidagi qarorlariga asosan pedagogika va psixologiya fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD) hamda fan doktori (DSc) ilmiy darajasiga talabgorlarning dissertatsiyalaridagi asosiy ilmiy natijalarni chop etish uchun milliy ilmiy nashrlar ro'yxatiga kiritilgan:

Pedagogika fanlari bo'yicha: OAK Kengashi tavsiyasi (26.08.2024-y., №11-05-4381/01) asosida:

- Ekspert kengashi (29.10.2024-y., №10)
- Rayosat qarori (31.10.2024-y., №363/5)

Psixologiya fanlari bo'yicha: Toshkent davlat pedagogika universiteti murojaatiga asosan OAK tavsiyasi (24.04.2025-y., №11-05-2566/01):

- Ekspert kengashi (25.05.2025-y., №10)
- Rayosat qarori (08.05.2025-y., №370/5)

"Maktabgacha va maktab ta'limi" jurnali

26.09.2023-yildan

O'zbekiston Respublikasi Prezidenti Administratsiyasi huzuridagi Axborot va ommaviy kommunikatsiyalar agentligi tomonidan **№C-5669363** reyestr raqami tartibi bo'yicha ro'yxatdan o'tkazilgan.

Litsenziya raqami: **№136361**

MUNDARIJA

Kasbiy mahorat va tajribalarni rivojlantirishning mazmuni, shakl va usullari	22
<i>Yo'ldasheva Feruzaxon Shavkatbekovna</i>	
O'zbek tili darslarida 5E modelini qo'llash orqali ta'lim sifatini oshirish: Chimboy tumani 36-sonli ixtisoslashtirilgan maktab misolida	26
<i>Kojamuratova Ulbosin Punkitbaevna</i>	
Shaxs ijtimoiy faolligi: tushuncha va tahlil.....	29
<i>Baxriyeva Nargiza Axmadovna</i>	
Fiziognomika va psixologik yondashuvlar asosida portret qalamtasviri ta'limini takomillashtirish.....	33
<i>Babadjanov Axmadjan Xudayberdiyevich</i>	
Bo'lajak tasviriy san'at o'qituvchilarining kasbiy kompetensiyalarini pedagogik texnologiyalar asosida rivojlantirish	37
<i>Nusharov Bobir Bolbekovich</i>	
Личностные характеристики как ассимиляция системы отношений младших школьников и предмет воспитательного воздействия учителя	41
<i>Олимова Азиза Кахрамоновна</i>	
"Vitagen ta'lim texnologiyalari" asosida bo'lajak boshlang'ich sinf o'qituvchilarini o'quvchilarda perseptiv qobiliyatni rivojlantirishga o'rgatishning didaktik imkoniyatlari	47
<i>Tursunboyeva Kamola Ilxomjon qizi</i>	
Ekologik ta'lim va tarbiya asosida talabalarda ekoturistik madaniyatni rivojlantirishning pedagogik-metodik asoslari.....	50
<i>Kamolov Baxtiyor Xasanboyevich</i>	
Individual ta'lim trayektoriyasi: maktabgacha yoshdagi bolalarda ekspressiv nutq buzilishlarining o'ziga xos xususiyatlari	54
<i>Fayziyeva Nozima Oybek qizi</i>	
Boshlang'ich sinf matematika darslarida mantiqiy masalalardan foydalanish samaradorligi	59
<i>Ibragimova Nozima Ulug'bekovna, Pardayeva Hosila Qudratulla qizi</i>	
Maktabgacha yoshdagi bolalarning ijodiy qobiliyatlarini rivojlantirishda tarbiyachining kreativ roli	64
<i>Botirova Lobar Kamolovna</i>	
O'quvchilarda mantiqiy fikrlashni rivojlantirish.....	69
<i>Kaipova Tazagul, Kaipova Elmira</i>	
Boshlang'ich sinf o'quvchilarini zamonaviy kasb-hunarlariga qiziqtirishda integrativ usullardan foydalanish	73
<i>Ergasheva Nigora Erkinovna</i>	
Proposals for the Development of Education in Teaching Musical-Historical and Theoretical Subjects	76
<i>Sobirova Gulkhayo Aktamjonovna</i>	
Raqamli ta'lim sharoitida talabalarda mediakompetentlikni rivojlantirishning nazariy asoslari.....	81
<i>Rustemov Abseit Trijan o'g'li</i>	
Hamkorlik ko'nikmalarini takomillashtirishga oid tajriba-sinov ishlarini tashkil etish mazmuni	85
<i>Baxramova O'ramol Uralovna</i>	
Bo'lajak boshlang'ich sinf o'qituvchilarining matn ustida ishlash orqali o'quvchilarning nutqiy kompetensiyalarini rivojlantirishda nazariy asoslanish mohiyati.....	88
<i>Boxodirova Muxlisa Xoljigitovna</i>	
Zoologiya fanini o'qitish jarayonida talabalarining ilmiy-tadqiqot faolligini rivojlantirish mexanizmlari	92
<i>Dushekeeva Nasiba Rustembaevna, Arepbaev Islambek Muratbaevich</i>	
Ingliz tilini o'rganishda zamonaviy texnologiyalarning roli	96
<i>Ergasheva Mehriyona</i>	
Maktabgacha ta'lim tashkilotlari tarbiyalanuvchilarining tasviriy ko'nikmalarini shakllantirishning nazariy asoslari	100
<i>Jummayeva Sayyora Shokir qizi</i>	

The Role of Digital Technologies and Virtual Reality in Modern English Teaching Methodologies	104
Seilkhanova Rita Nurniyazovna, Kalbaeva Mexriban Elbrus qizi	
Sog'lom separatsiya orqali yoshlar sog'lig'ini mustahkamlash: tibbiy-psixologik yondashuvning empirik tahlili	109
Mavlyanova Surayo Sultanaliyevna	
Badiiy-tarixiy meros asosida pedagog shaxsini tarbiyalash: nazariya va amaliyot uyg'unligi	112
Qodirova Mavluda Maxodir qizi	
Gamified Programming Platforms: Analysis and Recommendations	116
Ra'nokhon Ne'matjon kizi Rakhimova	
Maktabgacha ta'lim tashkilotlarida giperaktiv bolalar bilan ishlashning ilmiy-nazariy asoslari	123
Raimqulova Sojida Abdusaid qizi	
Qandli diabet bilan og'rikan bemorlarga pedagogik yordam ko'rsatish tizimi.....	126
Shermatova Yakut Sabirovna	
O'smirlar o'rtasida kiberbulling	129
Tashbekova Aziza Mirsuxbatovna	
Uzoq muddatli davolanishga muhtoj bolalar uchun tyutorlik yordamini tashkil etish	132
Tolipova Pokiza Xasan qizi, Isamuxamedova Dildora Raxmatilayevna	
Zamonaviy maktablarda xavfsizlik madaniyatining roli.....	135
Turdiyeva Zilola Jalilovna	
Global akademik reyting va raqobat muhitida xalqaro olimpiadalarning o'rni	138
Xalikova Umida Mirovna	
Tarbiyachining bolalarni tasviriy faoliyatga o'rgatish jarayonidagi o'rni	143
Xasanova Shaxnoza To'xtasinovna, Rahimova Umida Abdurasul qizi	
Biologiya darslarida TIMSS topshiriqlarini integratsiyalash.....	148
Zayniyev Suxrobjon Islombek o'g'li, Komiljonova Muslima Shuxrat qizi	
О трансверсальных компетенции воспитателя дошкольного образования.....	153
Садыкова Шоиста Акбаровна, Назарматова Дилшода Умаралиевна	
Talaba-yoshlarni mustaqil oilaviy hayotga tayyorlashning pedagogik-psixologik xususiyatlari	156
Kushakova Gulnora Egamkulovna	
Yosh oilalarda ajralishlarni bartaraf etishning pedagogik mexanizmlarini aksiologik yondashuv asosida takomillashtirish	160
Normurodova Gulnora Ikromovna	
Maktabgacha ta'lim tarbiyachilarining innovatsion faoliyatini rivojlantirish mexanizmlari	164
Mamadaliyeva Dildora Alisher qizi	
Psixologik zo'ravonlikning o'smirlarda destruktiv xulq shakllanishiga ta'siri	168
Jurakulova Dildora Ziyadullayevna	
Maktab maslahatchilarining boshqaruv kompetensiyalarini rivojlantirish texnologiyalari	172
Kazakova Saxiba Abdurayimovna	
Kichik maktab yoshi o'quvchilarida ongli intizomni tarbiyalashning samarali usullari.....	178
Ziyayev Adxamjon	
Lingvokulturologiyada konsept tushunchasining nazariy talqini	182
Jo'rayeva Nozima Nozim qizi	
Sport takomillashuvi bosqichida voleybolchilarning sakrash qobiliyatini rivojlantirish texnologiyasi	185
Shaimardanov Sherbek Abdurashid o'g'li	
Eshitishida nuqsoni bo'lgan bolalarda nutq rivojlanishining pedagogik-psixologik xususiyatlari	189
Teshaboyeva Feruza Raximovna	
Maktabgacha yoshdagi bolalar psixologiyasiga oilaning katta avlodi va ularning ta'siri.....	192
Ashirova Sojida Baxromovna	
Bo'lajak tasviriy san'at o'qituvchilarining kasbiy-metodik tayyorgarligini differensial yondashuv asosida o'qitishning tarixiy pedagogik ildizlari	196
Bekmuratova Shoxida Ne'matjonovna	

Talabalarda yozuv kompetensiyasini rivojlantirish metodikasini takomillashtirish	200
Jabborova Salomat Abdijalilovna	
Integrativ o'qitish asosida bo'lajak logopedlarning kasbiy kompetensiyalarini rivojlantirish mazmuni.....	204
Maxmudova Madinaxon Sobirxonovna	
6-7 yoshli bolalarda mehnatsevarlik xislatlarini shakllantirishda xalq og'zaki ijodidan foydalanish	208
Kasimova Dilrabo Baxadirovna, Omonxonova Muzayamxon Sarvar qizi	
Bo'lajak surdopedagoglarni koxlear implantli bolalar bilan ishlashga tayyorlashda amaliy mashg'ulotlarni tashkil etish texnologiyasi	213
Raximova Xurshidaxon Sadikovna	
Yevropa muhandislik ta'limi tajribasi asosida texnika yo'nalishlari talabalarida texnik kompetentlikni rivojlantirishning pedagogik mexanizmlari	217
Xalikova Nargiza Abduvaliyevna	
Tilning obrazli kuchi: perifrazalar turlari va xususiyatlari	221
Yuldasheva Dilnoza Bekmurodovna	
Inklyuziv ta'lim sharoitida boshlang'ich sinf o'quvchilari bilan ishlashning pedagogik va psixologik xususiyatlari.....	224
Zayirkulova Nozima Ilyas qizi	
Mentorlik faoliyatida bo'lajak boshlang'ich sinf o'qituvchilarining kasbiy kompetensiyasini rivojlantirish	229
Zikriyayev Zokir Mamirovich	
Boshlang'ich sinf o'quvchilarida mustaqil fikrlashni rivojlantirish.....	232
Xadicha Muxammadiyeva Karomatovna, Sunnatullayeva Amina	
Professional kompetentlik va uning shaxs psixologik xususiyatlari bilan o'zaro bog'liqligi	235
Artikova Nodira Shavkat qizi	
Talaba qizlarni jismoniy faolligini rivojlantirish tasnifi va ularni orgatish metodikasi.....	240
Otasheva Oysanamxon Hamidulla qizi	
Maktabgacha yoshdagi bolalarda shaxslararo munosabatlar o'rtasidagi bog'liqlik	245
Bekchanova Kuvanch Roximovna	
Voleybolchilarni tayyorlashda differensial vositalaridan foydalanishning zarurligini, ularning o'yin amplusini hisobga olgan holda aniqlash usullari	249
Kambarov Kozimjon Ibragimovich	
2-toifa diabet bilan bog'liq stressga qarshi kurashish strategiyalari va psixologik holatlar	254
Sadikova Umida Botirovna	
Boshlang'ich ta'limda vizual va multimediyaviy texnologiyalarning pedagogik-psixologik ahamiyati	258
Raximova Faridabonu Alisher qizi	
Boshlang'ich sinf ona tili darslarida VARK modeli asosida multimodal o'qitishni tashkil etish (OAK talablariga mos maqola).....	261
Raximova Mushtariy Alisher qizi	
Raqamli ta'lim muhitida veb-texnologiyalar asosidagi platformalarning dasturiy ta'minotini ishlab chiqish va optimallashtirish	264
Zoxidov Jahongir Botirxonovich	
Eshitishda nuqsoni bo'lgan koxlear implantli bolalar og'zaki nutqini umumta'lim jarayonida ona tili darslarida rivojlantirish metodikasi.....	272
Isoqjonova Dilfuzaxon Muxtorjon qizi	
Bo'lajak surdopedagoglarni mustaqil ta'lim jarayonida kasbiy malakani shakllantirishning samarali metodlari	276
Teshabayeva Oyguil Fazliddinovna	
Yetuklik yoshidagi ayollarda hayotdan qoniqish darajasiga o'ziga ishonch va o'z-o'zini qadrlashning ta'siri	280
M. R. Sultonova	
Shifoxonalarda tashkil etilgan maktablarda bemor o'quvchilar bilan faoliyat olib boruvchi pedagoglarga qo'yiladigan talablar	284
Umarova Saboxon Minavvarovna, Abdusattorova Gulxumor	

Chet til ta'limida mustaqil ishni tashkil etish masalalariga doir	287
Erkayev Elmirza Temirovich	
10–11 yoshli futbolchilarda tezkorlik sifatini rivojlantirish metodikasi.....	294
Ishmuratov Hasanboy Karimjonovich	
Jismoniy tarbiya darslarida boshlang'ich sinf o'quvchilarining samaradorligini oshirish usullari	298
Yaqubov Arslon Maxmudovich	
Mahmudxo'ja Behbudiy faoliyati va uning o'rganilishi	301
Dinora Eshboyeva Alisher qizi	
Bo'lajak o'qituvchilarda axloqiy kompetensiyalarni kasbiy faoliyatida qo'llay olish. Axloqning kelib chiqishi va asoslanish masalasini nazariy tahlil qilish	306
Shaxayev Bauirjan Seytgalievich	
Maktabgacha ta'limda STEAM ta'lim texnologiyalarini qo'llashda raqamli ta'lim texnologiyalaridan foydalanish	310
Ahmedova Zuhraxon Mamurovna	
Maktabgacha ta'lim tashkilotlarida bolalarda elementar matematik tasavvurlarni shakllantirishning dolzarbligi va zaruriyati	314
Mirzabayeve Zebo Umarovna	
Elektrolitlarda elektr toki mavzusini o'qitishda noto'g'ri tasavvurlar va ularni bartaraf etish metodikasi	317
Xoliqov Qurbonboy To'ychiyevich	
Mediata'lim asosida bo'lajak boshlang'ich sinf o'qituvchilarining milliy tarbiya faoliyatini takomillashtirish ..	323
Ibodullaeva Dildora Shukrulla qizi	
Maktabgacha ta'lim tashkilotlarida inklyuziv ta'limga jalb etilgan imkoniyati cheklangan bolalar bilan ishlashda montessori metodikasining uyg'unligi	327
Ismatova Shodiya Ne'matilla qizi, Xaydarova Shaxlo Narzullayevna	
XIV asr oxiri va XV asr boshlari turkiy tillar taraqqiyotini o'rganishda "Kitob ul-Bulg'at" asarining lingvistik tadqiqi	332
Tursunaliyeva Muslimabonu Abduvosit qizi	
Informatika ta'limida interfaol o'quv majmualari asosida o'yinli texnologiyalarni qo'llash orqali o'quvchilarning bilim va kompetensiyalarini rivojlantirish.....	336
Nabiyev Feruz Abdumannonovich	
STEAM loyihalari asosida maktab o'quvchilarida tadbirkorlik ko'nikmalarini shakllantirish.....	341
Choriyor Maxmatraimov Eshmatovich	
Psixolog talabalarda tolerantlik va madaniyatlararo kompetensiyalarni shakllantirish	345
Akbaraliyeva Asilaxon Tojiddinovna	
Raqamli ta'lim muhitining pedagogik salohiyati asosida o'quvchilarning kreativ qobiliyatlarini rivojlantirish (texnologiya fanini o'qitish misolida).....	348
Kulboyeva Dilnoza Abdug'ofurovna	
O'zbek tili – faxrim, g'ururim	351
H. Shukurova, M.Jumanazarova	
Zamonaviy dars – pedagogik ijodkorlikning asosiy maydoni.....	355
M. Kuzibayeve	
Talabalarni ta'lim jarayonida sun'iy intellekt elementlaridan foydalanishga tayyorlash metodikasini takomillashtirish.....	358
Mastonov Jahongir Mamatqul o'g'li	
Raqamli maktabda yashil o'quv dasturi: kengaytirilgan va virtual reallik texnologiyalari bilan integratsiyaning pedagogik modeli.....	362
Maxmudov Abdiqodir Yusupovich	
Maktabgacha ta'lim tashkilotlarida kasbiy faoliyat jarayonida pedagogik empatiyani shakllantirish pedagogik muammo sifatida	367
Orinbaeva Jarqinay Djuginis qizi	
Gamified Programming Platforms: Analysis and Recommendations	371
Ra'nokhon Ne'matjon kizi Rakhimova	

Bo'lajak o'qituvchilarning raqamli kompetentligini rivojlantirishda nazariya va amaliyot integratsiyasi muammolari	377
Sh. A. Xujakulov, T. B. Kadirov	
Uzoq muddat davolanayotgan bolalarning matematik savodxonligini oshirishda fanlararo bog'lanishning roli.....	383
Tursunova Dildora Ziyadullayevna, Ochilov Orazbek Qosim o'g'li	
Sayyid Burhoniddin Muhaqqiq Termiziyning "Maorif" asarida bilish etikasi va ma'naviy-axloqiy tarbiya	387
Tursunova Nilufar Samiyevna	
Boshlang'ich sinf o'quvchilarining og'zaki nutqini rivojlantirishning psixologik xususiyatlari	393
Tursunova Saidra Isakovna	
Yosh avlodni tarbiyalashda hamkorlik tarbiya texnologiyasining o'rni	396
Pirlijeva Gulmira Botir qizi	
Integrativ raqamli-didaktik yondashuv asosida interfaol o'quv majmuallardan foydalanish muammolari va rivojlanish istiqbollari.....	400
Nabiyev Feruz Abdumannonovich, Mamanazarov Baxrom Jumonovich	
Eshitishda nuqsoni bo'lgan bolalarni tasviriy faoliyatda bilish jarayonlarini rivojlantirish	405
Sadirova Kamola Giyozovna	
Kurash sport turining yoshlar jismoniy va ma'naviy rivojlanishidagi ahamiyati.....	409
O'razboyeva Adiba Abdug'ani qizi	
Bo'lajak oilaviy shifokorlarning kasbiy motivatsion rivojlanishini ta'minlashning pedagogik yondashuvlari.	413
Xalmuxamedov Bobir Taxirovich	
О развитии учебно-познавательной деятельности студентов	418
М. Халикова	
Психологические механизмы искажения истины в процессе социализации: нормативно-когнитивная модель и смешанное эмпирическое исследование	421
С. Ю. Нишанов	
Методы повышения речевой активности студентов в процессе обучения иностранному языку.....	425
Утешова Зернегул Хурметуллаевна	
Prenatal va erta chaqaloqlik rivojlanishi va rivojlanishning biologik asoslari	429
N. Mirbabayeva	
O'smir shaxsining rivojlanishi	433
Matyakubova Shohista Odamboy qizi	
O'zbekistonning ma'naviy va madaniy hayotida jadidlarning tutgan o'rni	435
N. M. Qodirova	
Development of Physical Qualities Through the Use of Special Physical Exercises With Student Participation.....	439
Rikhsiev Dilshod Shavkatovich	
Tabiiy fan darslarida STEAM ta'lim texnologiyasidan foydalanishning ahamiyati	442
Umaraliyeva Baxtilaxon Raxmonali qizi	
Special Physical Exercises in Coxarthrosis During the Preoperative and Postoperative Periods of Rehabilitation.....	446
Valiev Farrukh Nigmatjonovich	
Роль цифровых технологий и дидактических принципов в учебных практик.....	449
Байметов М. М.	

MAKTABGACHA YOSHDAGI BOLALARDA SHAXSLARARO MUNOSABATLAR O'RTASIDAGI BOG'LIQLIK

Bekchanova Kuvanch Roximovna

Ma'mun universiteti NTM "Psixologiya" kafedrası dotsenti(PhD)

Orcid: <https://orcid.org/0009-0004-2116-5223>

Annotatsiya: Mazkur maqolada maktabgacha yoshdagi bolalar individualligini rivojlantirish muammosi zamonaviy psixologik-pedagogik nazariya va amaliyotdagi mavjud qarama-qarshiliklar nuqtayi nazaridan tahlil etiladi. Tadqiqot ontogenezning dastlabki bosqichlarida temperament xususiyatlarining tengdoshlar bilan shaxslararo munosabatlar shakllanishi jarayoni bilan o'zaro bog'liqligi yetarli darajada o'rganilmaganligini aniqlaydi. Shuningdek, ta'lim jarayonida individual yondashuvni samarali amalga oshirish uchun zarur bo'lgan nazariy-metodik hamda amaliy asoslarning cheklanganligi asoslab beriladi.

Kalit so'zlar: maktabgacha yosh, individuallik, shaxs, temperament, ontogenez, shaxslararo munosabatlar, individual yondashuv, qat'iyat.

Abstract: The article examines the problem of developing the individuality of preschool children from the perspective of existing contradictions in modern psychological and pedagogical theory and practice. The study identifies the insufficient investigation of temperament characteristics in relation to the formation of interpersonal relationships with peers at the early stages of ontogenesis. It also substantiates the limited theoretical-methodological and practical foundations required for the effective implementation of an individual approach in the educational process.

Key words: preschool age, individuality, personality, temperament, ontogenesis, interpersonal relationships, individual approach, determination.

Аннотация: В статье анализируется проблема развития индивидуальности детей дошкольного возраста с позиции существующих противоречий в современной психолого-педагогической теории и практике. Исследование выявляет недостаточную изученность взаимосвязи характеристик темперамента с формированием межличностных отношений со сверстниками на ранних этапах онтогенеза. Обосновывается ограниченность теоретико-методологических и практических оснований, необходимых для эффективной реализации индивидуального подхода в образовательном процессе.

Ключевые слова: дошкольный возраст, индивидуальность, личность, темперамент, онтогенез, межличностные отношения, индивидуальный подход, детерминация.

KIRISH

Zamonaviy umumiy psixologik tadqiqotlarda shaxs individualligining rivojlanishi hamda ontogenezning dastlabki bosqichlarining hayot davomida shakllangan va ma'lum bir tabiiy qat'iyat bilan tavsiflanadigan psixologik tuzilmalar sifatida kommunikativ va ijtimoiy kompetentlikni o'z ichiga olgan individual psixologik resurslarning rivojlanishi kontekstidagi roli dolzarb masalalardan biri bo'lib qolmoqda. Psixodinamik xususiyatlardagi individual farqlar (temperament xususiyatlari) organizmning anatomik va fiziologik xususiyatlariga aniq bog'liq bo'lib, maktabgacha yosh davridayoq namoyon bo'ladi va inson hayoti davomida barqarorlik bilan tavsiflanadi, an'anaviy ravishda individuallik tuzilishidagi ijtimoiy-psixologik komponentlar (motivatsiya, qobiliyatlar, xarakter, yo'nalish) bilan o'zaro bog'liq deb tan olinadi.

Xorijiy psixologlarning tadqiqotlari ma'lum temperament xususiyatlari hamda yosh bolalar va kattalar, ayniqsa ota-onalar o'rtasidagi munosabatlar xususiyatlari o'rtasidagi bog'liqlikni ishonchli tarzda ko'rsatdi, bu bizga shaxsning individual xususiyatlaridan biri sifatida temperamentni bolalar xatti-harakatlari rivojlanishining asosi sifatida talqin qilish imkonini beradi.

MAVZUGA OID ADABIYOTLAR SHARHI

Tadqiqotlar natijasida ko'rsatilishicha, maktabgacha yosh davrida shaxsning individual psixologik xususiyatlari yuzasidan tadqiqotchilar R.A. Plomin, L.N. Galiguzova, V.R. Kislovskaya, Ya.L. Kolominskiy, M.I. Lisina, T.A. Repina, A.G. Ruzskaya, E.O. tomonidan maktabgacha yoshdagi tengdoshlar bilan shaxslararo munosabatlarni rivojlantirishda temperamentning roli muhim ekanligi isbotlab o'tilgan ^[1].

J. Strelau, R.K. Tereshchuk, V.G. Utrobina temperamentni individual va shaxsiyat rivojlanishining dastlabki bosqichlarida hal qiluvchi ijtimoiy-psixologik omil sifatida e'tirof etadilar ^[3]. Aynan ijtimoiy-axloqiy kontekstda turli xil temperament turlarining ekvivalentligini tan olish mazkur individual psixologik xususiyatlarga ega shaxslarga ularning muloqot, ijtimoiy va xulq-atvor muammolarini yengishda malakali psixologik yordam ko'rsatish zaruratini kamaytirmaydi. Shuningdek, bunday xususiyatlarga ega shaxslarni rivojlantirishga psixologik jihatdan asoslangan yondashuvlarni qo'llash zarurati oshadi.

Zamonaviy sharoitlarda ayniqsa muhim bo'lgan kompetensiyaga asoslangan ta'limni individuallashtirish tamoyili, shuningdek, temperament va shaxslararo munosabatlar o'rtasidagi bog'liqlikni o'rganish zaruratini kuchaytiradi. Bu muammoni hal qilishning bir usuli - shaxs rivojlanishining dastlabki bosqichlarida tengdoshlar bilan shaxslararo munosabatlarda temperament xususiyatlarining namoyon bo'lishini o'rganishdir. Maktabgacha yoshning oxirgi yillarida tengdoshlar bilan birinchi shaxslararo munosabatlar shakllanganligi sababli, bu yosh davrida temperament xususiyatlari va shaxslararo munosabatlarning tabiati o'rtasidagi bog'liqlikni o'rganish muhim hisoblanadi.

Mazkur tadqiqot shaxs individualligining rivojlanish psixologik qonuniyatlari, temperamentning individual-dinamik xususiyatlari hamda maktabgacha yosh davrida shaxslararo munosabatlarning shakllanishi to'g'risidagi zamonaviy ilmiy qarashlarga tayangan holda amalga oshirildi. Tadqiqotning nazariy asosi umumiy, rivojlantirish va ijtimoiy psixologiya doirasida shakllangan fundamental konsepsiyalar bilan belgilanadi.

Shaxs individualligini izohlashda B.M. Teplov, S.L. Rubinshteyn, A.N. Leontyev, V.S. Merlin, K.K. Platonovlarning shaxs tuzilishi va rivojlanishi haqidagi nazariyalari asos qilib olindi. Ushbu yondashuvlarda shaxs biologik, psixologik va ijtimoiy omillarning o'zaro ta'siri mahsuli sifatida qaraladi hamda temperament shaxs individualligini belgilovchi individual-dinamik komponent sifatida talqin etiladi ^[4].

Maktabgacha yosh davrida shaxslararo munosabatlar va muloqotning rivojlanishini tushuntirishda L.S. Vygotskiyning madaniy-tarixiy rivojlanish nazariyasi, D.B. Elkonin va M.I. Lisinalarning muloqot va faoliyatning yetakchi roli haqidagi qarashlari muhim metodologik asos bo'lib xizmat qildi ^[2]. Ushbu yondashuvlarga ko'ra, bola shaxsining rivojlanishi ijtimoiy muhit va tengdoshlar bilan o'zaro ta'sir jarayonida amalga oshadi.

Shuningdek, shaxslararo munosabatlar psixologiyasiga oid B.M. Tomas, A.A. Bodalev, N.V. Kuzmina, K. Levin, J. Moreno va E. Eriksonlarning ilmiy qarashlari tadqiqotda nazariy yo'nalish sifatida qo'llanildi. Ushbu yondashuvlar temperament xususiyatlarining bolalarning ijtimoiy moslashuvi, muloqot uslubi va tengdoshlar bilan munosabatlariga ta'sirini tushuntirish imkonini beradi ^[5].

Mahalliy va xorijiy psixologiya fanida temperamentni o'rganishga oid chuqur va samarali ilmiy an'analar shakllangan bo'lib, unda temperamentning xulq-atvor, muloqot va faoliyatning turli jihatlari bilan bog'liqligi keng yoritilgan. Biroq ontogeneznining dastlabki bosqichlarida bolalar temperamentining shakllanishi hamda uning tengdoshlar bilan shaxslararo munosabatlarda namoyon bo'lish xususiyatlarini o'rganishga yetarli darajada e'tibor qaratilmaganligi ushbu sohada muhim ilmiy ziddiyatni yuzaga keltirmoqda.

Ta'lim jarayonida individuallikni rivojlantirishga yo'naltirilgan individual yondashuvni amalga oshirish bo'yicha zamonaviy talablarning ortib borishi bilan bir qatorda, shaxslararo munosabatlar rivojida temperament xususiyatlarining tutgan o'rni haqida tizimli nazariy bilimlarning yetishmasligi yana bir muhim qarama-qarshilik sifatida namoyon bo'lmoqda.

Shuningdek, ota-onalarning bolalar rivojlanishi bo'yicha maslahat ko'rinishida malakali psixologik yordamga bo'lgan ehtiyoji tobora ortib borayotgan bir sharoitda, amaliy bolalar psixologiyasi doirasida turli psixodinamik (temperamental) xususiyatlarga ega, tengdoshlar bilan munosabatlarda qiyinchiliklarga duch kelayotgan bolalarning individualligini rivojlantirish va ijtimoiy moslashuvini ta'minlashga qaratilgan nazariy jihatdan asoslangan psixoprofilaktik, psixokorreksion hamda psixokonsultativ dasturlarning cheklanganligi kuzatilmoqda.

Mazkur qarama-qarshiliklarni bartaraf etish zarurati tadqiqot muammosini belgilab berdi. Nazariy jihatdan ushbu tadqiqot ontogeneznining dastlabki bosqichlarida individual-dinamik (temperamental) aqliy xususiyatlar bilan shaxsning ijtimoiy-psixologik ko'rsatkichlari, xususan, shaxslararo munosabatlarning xarakteri o'rtasidagi o'zaro bog'liqlikni ilmiy asoslashga qaratilgan. Amaliy jihatdan esa, turli temperament tiplariga ega maktabgacha yoshdagi bolalarda tengdoshlar bilan shaxslararo munosabatlarni optimallashtirish maqsadida individual yondashuv asosida psixologik tavsiyalar ishlab chiqishni nazarda tutadi.

Tadqiqot doirasida ontogenetik rivojlanishning nisbatan tor, ammo muloqot jarayonida individuallik va shaxslararo munosabatlarning shakllanishi uchun muhim bo'lgan bosqichi o'rganiladi. Bu bosqich inson rivoj-

lanishining asosiy yo'nalishlaridan biri hamda shaxsning o'zini anglash jarayonida muhim ahamiyat kasb etib, tadqiqotni boshqa izlanishlardan farqlash, shuningdek, muayyan yosh davri kesimida yangi nazariy va empirik ma'lumotlar olish imkonini beradi.

Umuman olganda, tadqiqotning nazariy asoslari temperamentning individual-dinamik xususiyatlari bilan maktabgacha yoshdagi bolalarning shaxslararo munosabatlari o'rtasidagi o'zaro bog'liqlikni tizimli ravishda tahlil qilish va ilmiy asoslashga xizmat qiladi.

TADQIQOT METODOLOGIYASI

Xorijiy tadqiqotchilar A. Tomas va S. Chess ^[6] tomonidan asoslab berilgan nazariy konsepsiyada temperament tabiiy asosga ega bo'lgan odatiy xulq-atvor uslubi sifatida ta'riflanadi. Ushbu tadqiqot zamonaviy xorijiy tadqiqotchilarning ko'pchiligi tomonidan tan olingan va bolalar psixologiyasiga taalluqli buyuk kashfiyotlar ro'y-xatiga kiritilgan.

Temperament xususiyatlarini o'lchash vositasi A. Tomas va S. Chess tomonidan ishlab chiqilgan ota-onalar uchun test-so'rovnomalardir. Mualliflarning nazariy konsepsiyasi ota-onalar farzandlarining temperamenti haqida eng samarali ma'lumot manbai ekanligi haqidagi pozitsiyani asoslaydi.

G.A. Makarova o'zining tadqiqotida ^[2] ota-onalar bilan o'tkazilgan so'rovnomalarning ishonchliligi va haqiqiyliigi haqida muhim ma'lumotlarni taqdim etadi.

1-jadval: Temperament va shaxslararo munosabatlar o'rtasidagi bog'liqlikning faktor tuzilmasi

Omil nomi	Birlashtirilgan ko'rsatkichlar	Psixologik mazmuni
Faol bola	Muloqot intensivligi, faollik, intensivlik	Bolaning yuqori energiyaga egaligi, muloqotga tez va faol kirishishi, tashabbuskor xulq-atvor
Maqom bolasi	Ijtimoiy mavqe, aloqalar yo'nalishi, aloqalarning hissiy kelib chiqishi, intensivlik	Tengdoshlar guruhida muhim o'rin egallash, boshqalar bilan hissiy ta'sirli va yo'naltirilgan muloqot
Hissiy jihatdan ijobiy bola	Aloqalar mazmuni, kayfiyat	Ijobiy emotsional fon, mazmunli va barqaror shaxslararo munosabatlarga moyillik

Katta maktabgacha yoshdagi bolalarda tengdoshlar bilan shaxslararo munosabatlarni o'rganish masalasi psixologik tadqiqotlarda turli metodologik yondashuvlar asosida yoritilgan. Shu bilan birga, bolalarning tengdoshlar bilan shaxslararo munosabatlar tizimi murakkab va ko'p qirrali bo'lib, ko'pincha yashirin psixologik mexanizmlar bilan belgilanadi. Mazkur tadqiqotda tengdoshlar bilan shaxslararo munosabatlarning temperament xususiyatlari bilan bog'liq deb hisoblangan asosiy ko'rsatkichlari tahlil qilindi.

Tadqiqot doirasida bolaning tengdoshlar bilan shaxslararo munosabatlarining muhim jihati sifatida bolaning muloqot faoliyatining kommunikativ tomoni ajratib ko'rsatildi. Ushbu jihat bolalarning erkin o'zaro ta'siri jarayonida yaqqol namoyon bo'lib (E.O. Smirnova, V.G. Utrobina) ^[4], quyidagi parametrlar orqali baholandi: muloqot intensivligi, aloqalar yo'nalishi, aloqalar mazmuni hamda aloqalarning hissiy ohangi.

Shuningdek, katta maktabgacha yoshdagi bolalarning tengdoshlar bilan shaxslararo munosabatlari tuzilmasida ichki bog'liqliklar mavjudligi aniqlanib, ular quyidagi juftlik va kombinatsiyalar orqali ifodalandi:

- ijtimoiy mavqe va aloqalarning hissiy ohangi;
- aloqalar yo'nalishi, mazmuni hamda hissiy kelib chiqishi;
- aloqalar mazmuni va aloqalar yo'nalishi, shuningdek, hissiy ohang va aloqalar yo'nalishi o'rtasidagi o'zaro munosabatlar.

TAHLIL VA NATIJALAR

Ma'lumotlarning korrelyatsion tahlili temperament xususiyatlari bilan tengdoshlar bilan shaxslararo munosabatlarning asosiy ko'rsatkichlari o'rtasida ko'p o'zgaruvchili o'zaro bog'liqlik mavjudligini ko'rsatdi. Xususan, faollik va muloqot intensivligi o'rtasida ijobiy bog'liqlik aniqlandi. Shuningdek, intensivlik, ijtimoiy mavqe, muloqot intensivligi va aloqalar yo'nalishi o'rtasida o'zaro bog'langan munosabatlar tizimi mavjudligi kuzatildi. Kayfiyat ko'rsatkichi esa muloqot intensivligi, aloqalar yo'nalishi, aloqalar mazmuni va aloqalarning hissiy ohangi bilan uzviy bog'liq ekanligi aniqlandi.

Korrelyatsiya matritsasini faktorizatsiya qilish natijasida uchta asosiy omil ajratib ko'rsatildi. Birinchi omil shartli ravishda "faol bola" deb nomlanib, u muloqot intensivligi, temperamentning faollik va intensivlik xususiyatlarini o'z ichiga oldi. Ikkinchi omil "maqom bolasi" sifatida tavsiflanib, shaxslararo munosabatlar tizimidagi

ijtimoiy mavqe, aloqalar yo'nalishi, aloqalarning hissiy ohangi hamda temperamentning intensivlik xususiyatini birlashtirdi. Uchinchi omil esa "hissiy jihatdan ijobiy bola" deb atalib, aloqalar mazmuni va kayfiyat ko'rsatkichlarini qamrab oldi.

Shu tariqa, olingan empirik natijalar ilgari surilgan tadqiqot gipotezasini tasdiqladi. Kech maktabgacha yosh davrida turli temperament xususiyatlariga ega bolalar tengdoshlari bilan ijobiy shaxslararo munosabatlarni shakllantirishda turlicha imkoniyatlarga ega ekanligi aniqlandi. Ushbu munosabatlar jarayonida orttirilgan kommunikativ tajriba bolalarda tengdoshlar bilan muloqot uslublarining shakllanishiga olib kelib, shaxs rivojlanishi uchun ham ijobiy, ham salbiy (agressivlik, passivlik, ijtimoiy izolyatsiya) prognozlarni yuzaga keltirishi mumkin.

XULOSA VA TAKLIFLAR

Xulosa qilib aytganda, tadqiqot natijalari maktabgacha yoshdagi bolalarda temperament va tengdoshlar bilan shaxslararo munosabatlar o'rtasida uzviy bog'liqlik mavjudligini ko'rsatdi. Tadqiqotning nazariy asosi sifatida keltirib o'tilgan bir qator olimlar tomonidan ishlab chiqilgan individuallik va shaxs tuzilmasi konsepsiyasiga tayangan holda, temperamentning shaxs rivojlanishidagi tabiiy va evolyutsion ahamiyatini ochib beradi. Aniqlanishicha, temperament xususiyatlari bolalikning dastlabki bosqichlaridanoq namoyon bo'lib, maktabgacha yoshning oxirgi davrida tengdoshlar bilan shakllanadigan shaxslararo munosabatlar xarakteriga sezilarli ta'sir ko'rsatadi. Ijtimoiy tajriba va shaxsiy sifatlar yetarlicha rivojlanmagan sharoitda temperament bolalarning muloqot uslubi, faolligi va emotsional munosabatlarida yaqqol ifodalanadi. Ushbu holat maktabgacha yoshda temperament va shaxslararo munosabatlar o'rtasidagi bog'liqlikni chuqur o'rganishning nazariy va amaliy ahamiyatga ega ekanligini tasdiqlaydi.

Foydalanilgan adabiyotlar ro'yxati:

1. Buss, A., Plomin, R.A. Shaxs rivojlanishining temperament nazariyasi / A. Buss, R.A. Plomin. 1976.
2. Lisina, M.I. Muloqot ontogenezi muammolari / M.I. Lisina. M.: Pedagogika, 1986. 144 b.
3. Strelau, J. Temperament: Psixologik nuqtai nazar / J. Strelau. NY: Plenum, 1999. -467b.
4. Teplov, B.M. Individual farqlar muammolari / B.M. Teplov. M.: Ta'lim, 1961. 180 b.
5. Tomas, A. Erta bolalik davridagi xulq-atvor individualligi / A. Tomas, H. Birch, S. Chess. NY, 1963. 360 b.
6. Chepel, T.L. Maktab o'quvchilarining ona (rus) tilining imlosini o'zlashtirishi uchun individual-tipik usullar va zarur shartlar: diss. psixologiya fanlari nomzodi. / T.L. Chepel. - M., 1988.

-
- 13.00.00 Pedagogika fanlari
 - 13.00.01 Pedagogika nazariyasi. Pedagogik ta'limotlar tarixi
 - 13.00.02 Ta'lim va tarbiya nazariyasi va metodikasi (sohalar bo'yicha)
 - 13.00.03 Maxsus pedagogika
 - 13.00.04 Jismoniy tarbiya va sport mashg'ulotlari nazariyasi va metodikasi
 - 13.00.05 Kasb-hunar ta'limi nazariyasi va metodikasi
 - 13.00.06 Elektron ta'lim nazariyasi va metodikasi (ta'lim sohaları va bosqichlari bo'yicha)
 - 13.00.07 Ta'limda menejment
 - 13.00.08 Maktabgacha ta'lim va tarbiya nazariyasi va metodikasi
 - 13.00.09 Ijtimoiy pedagogika
 - 07.00.00 Tarix fanlari
 - 19.00.00 Psixologiya fanlari
 - 01.00.00 Fizika-matematika fanlari
 - 02.00.00 Kimyo fanlari
 - 03.00.00 Biologiya fanlari
 - 09.00.00 Falsafa fanlari
 - 10.00.00 Filologiya fanlari
 - 11.00.00 Geografiya fanlari

AKTABGACHA VA AKTAB TA'LIMI

Mas'ul muharrir: Ramzidin Ashurov

Ingliz tili muharriri: Murod Xoliyorov

Musahhih: Alibek Zokirov

Sahifalovchi va dizayner: Iskandar Islomov

2026. №2(2)

© Materiallar ko'chirib bosilganda "Maktabgacha va maktab ta'limi" jurnali manba sifatida ko'rsatilishi shart. Jurnalda bosilgan material va reklamalardagi dalillarning aniqligiga mualliflar ma'sul. Tahririyat fikri har vaqt ham mualliflar fikriga mos kelamasligi mumkin. Tahririyatga yuborilgan materiallar qaytarilmaydi.

"Maktabgacha va maktab ta'limi" jurnali 26.09.2023-yildan O'zbekiston Respublikasi Prezidenti Adminstratsiyasi huzuridagi Axborot va ommaviy kommunikatsiyalar agentligi tomonidan №C-5669363 reyestr raqami tartibi bo'yicha ro'yxatdan o'tkazilgan.
Litsenziya raqami: № 136361.

Manzilimiz: Toshkent shahar, Yunusobod tumani
19-mavze, 17-uy.